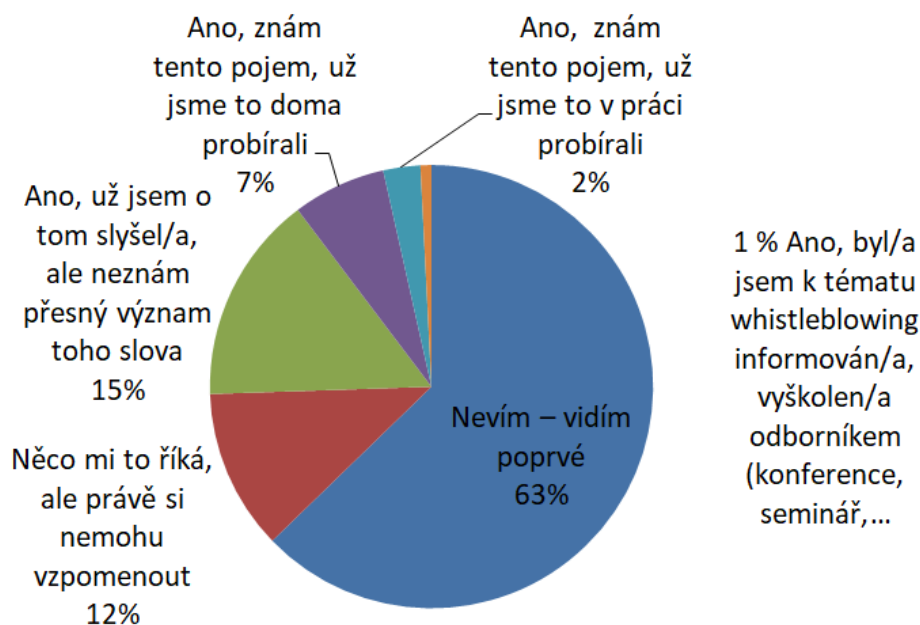


Víte, co znamená whistleblowing?

Taylor Wessing zveřejnil výsledky průzkumu o tom, zda česká veřejnost má povědomí o možnosti upozornit svého zaměstnavatele na protiprávní jednání v rámci společnosti

Advokátní kancelář Taylor Wessing Česká republika poskytuje svým klientům právní poradenství při vytvoření systému na ochranu whistleblowerů (oznamovatelů protiprávního jednání v rámci firmy), v souladu s nově přijatou evropskou směrnicí na jejich ochranu. Směrnicí budou společnosti zavázány ochránit osoby, které oznámí protiprávní jednání. Mimo jiné do budoucna musí všechny společnosti s 50 či více zaměstnanci zřídit interní kanály pro oznamování.

A na základě této skutečnosti si udělala internetový průzkum. Bohužel se ale v průzkumu ukázalo, že téměř 63 % dotázaných nezná anglický výraz whistleblowing pro právní pojem ochrany osob oznamujících porušení práva Unie. Pouze necelé 1 % bylo vyškolen odborníkem. Pouze téměř 10 % oslovených má pojem o tom, co whistleblowing je a buď v práci nebo doma o této nové možnosti pro oznamování protiprávního jednání na pracovišti diskutovali. Téměř 26 % slovo již někde zaslechlo, ale nezná jeho přesný význam a nebo si právě nemohou vzpomenout co znamená. K internetovému šetření, provedeného společností STEM/MARK v říjnu tohoto roku se vyjadřovalo k položeným otázkám více než 500 respondentů.

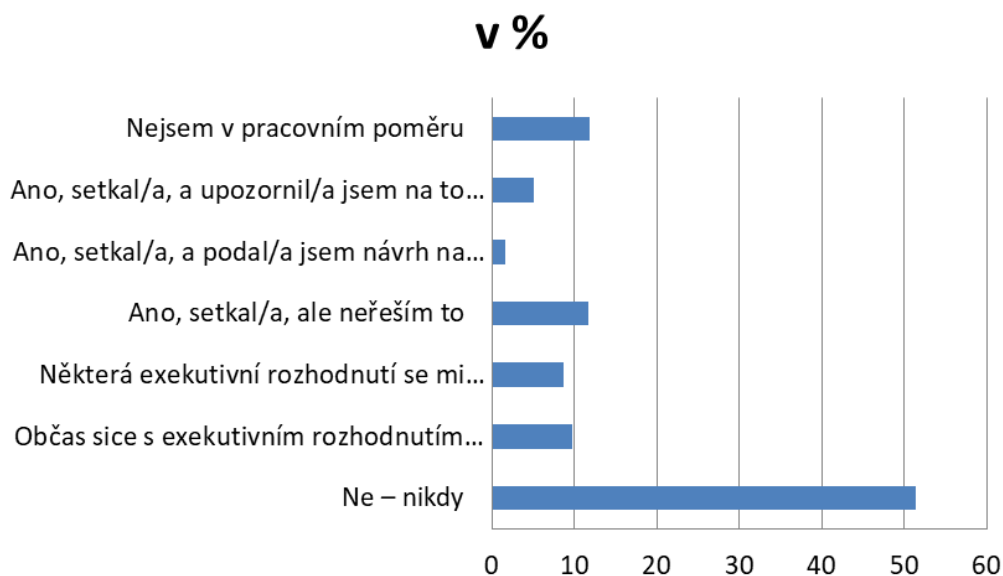


Ve svém průzkumu se advokátní kancelář dále zaměřila na to, zda se zaměstnanci již s protiprávním chováním spolupracovníků a nebo nadřízených setkali. Zda si myslí, že budou soudy efektivní v přiznání ochrany oznamovatelům před odvetnými opatřeními ze strany zaměstnavatelů (více ve druhém díle, který vydáme 18.11.2019). Další důležitá otázka průzkumu zněla, zda se již respondenti

sami s protiprávním jednáním setkali a zda by byli schopni jej někomu ohlásit. Bylo i zajímavé se podívat na pohled zaměstnanců, zda by měli být motivováni finančně za své oznámení. Markéta Deimelová, partnerka advokátní kanceláře Taylor Wessing Česká republika k tomu uvádí: *“Výsledky byly bezesporu velmi zajímavé a vlastně jen potvrzují, že kromě velmi malého procenta (1-2 %) nejsou v obchodních společnostech zavedeny efektivní compliance systémy, jejichž součástí by byla možnost oznámit protiprávní jednání. A je zde stále velký prostor pro zahájení vzdělávacích seminářů pro zaměstnance a připravit takové bezpečné nástroje, kterými by mohli jejich podřízení beztretně upozornit na nezvyklé jevy a vztahy ve firmě. V samotném důsledku by ze zavedení vnitřích nástrojů mohli profitovat především oni.”* **V současné době má úpravu týkající se ochrany oznamovatelů upraveno 10 členských států Evropské unie (Francie, Maďarsko, Irsko, Itálie, Litva, Malta, Nizozemsko, Slovensko, Švédsko, a UK). V ostatních státech je ochrana poskytována jenom částečně, nebo platí pouze pro určité sektory, nebo kategorii zaměstnanců.**

Průzkumu se zúčastnilo 49,6 % mužů a 50,4 % žen. Z toho ve věkové škále 15 - 29 let bylo 28 % respondentů, ve věku 30 - 44 let pak 42 % respondentů a ve věku 45 - 59 let 30 % respondentů. Na dotaz, zda mají ve své obchodní společnosti v nějaké podobě nástroje pro oznamování protiprávního jednání a zda se s nimi již setkali, odpovědělo téměř 48 % dotázaných, že ve své firmě žádné takové speciální kanály pro oznamování protiprávního jednání nemají.

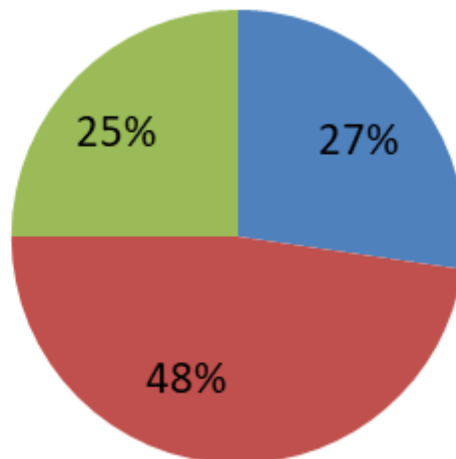
Na otázku, zda se zaměstnanec již setkal s protiprávním jednáním ve firmě, kde pracuje, odpovědělo 54 % dotázaných, že nikdy. Více jak 18 % dotázaných se vyjádřilo, že už sice s některými exekutivními rozhodnutími nesouhlasilo či se jim zdála zvláštní, nicméně neřeší důvody či motivaci řídicích osob či nedokáží posoudit některá z nich. Více jak 13 % se již s protiprávním jednáním ve společnosti setkalo, ale neřeší to, a nebo podalo návrh na jiné řešení situace, než protiprávním jednáním. Jen 5 % zaměstnanců upozornilo vedení společnosti nebo nadřízené.



Jednou z dalších otázek byl i dotaz, zda, pokud by dotazovaní zjistili, že ve společnosti neproběhlo vše tak, jak by mělo, a oni mají podezření ze spáchání protiprávního jednání, by byli schopni to někomu oznámit, případně naznačit. Téměř 48 % respondentů není tak statečných, aby tolik riskovalo. Pouze 25 % je ochotno vzniklou situaci oznámit. 27 % oslovených raději nechá věcem volný průběh.

Byl/a byste schopen/a oznámit protiprávní jednání na pracovišti?

- Ne, nechám věcem volný průběh
- Ne, nejsem tak statečný/á, abych tolik riskoval/a
- Ano



Deimelová k tomu dodává: *“Možná závěry našeho průzkumu překvapí mnoho firem, ale výsledky nejsou nezajímavé. Jen potvrzují, co všichni sami tušíme, a to, že osvěty v tomto směru je poměrně málo. A z průzkumu jasně vyplynulo, že tomuto tématu se firmy zatím zcela nevěnují, což je velká škoda, protože implementace transparentních vnitřních pravidel je důležitá. A whistleblower, tedy oznamovatel, může pomoci nejen zamezit nekalým praktikám v jejich firmách, ale v konečném důsledku i zabránit vysokým pokutám, které mohou být uloženy ze strany správních úřadů či zamezit případnému trestnímu stíhání společnosti.”*

Jak vyplývá ze studie Evropské komise z roku 2017, absencí harmonizované úpravy dochází ke ztrátě veřejných prostředků ve výši 5,8 - 9,6 EUR mil. ročně, a to právě z důvodu chybějící ochrany oznamovatelů. Uvedená čísla se vztahují pouze k veřejným zakázkám (veřejného sektoru na úrovni EU).

O průzkum - I. díl:

Průzkumu, který provedla společnost STEM/MARK, se zúčastnilo 20 % osob se základním vzděláním, 17 % bylo bez maturity, 40 % bylo s maturitou a 23 % s vysokoškolským vzděláním.

V průzkumu byly zapojeny všechny kraje České republiky, kdy nejvyšším počtem respondentů bylo zastoupeno hlavní město a Středočeský kraj (26,7 %), následoval Jihomoravský kraj s 11,3 % a Moravskoslezský kraj s 10,5 %. Významné zastoupení respondentů bylo i z Ústeckého kraje, celkem 7,8 %. Další kraje se pohybovaly v rozmezí 6 - 4 % z celkového počtu odpovídajících. Nejméně respondentů bylo z Karlovarského kraje (2,7 %). Vzorek zahrnoval 510 dotazovaných. Průzkum proběhl v říjnu 2019.

[TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.](#)

U Prašné brány 1078/1

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 819 216

e-mail: prag@taylorwessing.com



© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Klíčový pro střední a východní Evropu: Český bankovní sektor si udržuje stabilní a ziskovou pozici](#)
- [LEAGLE.ONE: Škola jako místo setkávání: Má být vzdělávání víc než jen předávání znalostí?](#)
- [Vedení BBH posiluje o přední expertku na soutěžní právo z A&O Shearman Ivanu Halamovou Dobíškovou](#)
- [V rámci charitativní akce Měsíc sportu advokátní kanceláře a daňoví poradci vysportovali téměř 400 tisíc korun na podporu projektu Pomozte dětem](#)
- [KOLAROVA LEGAL: Nová advokátní kancelář v centru Prahy míří na špičku korporátního a transakčního práva](#)
- [LEAGLE.ONE: Informace nestačí. Proč vzdělávání bez prožitku selhává](#)
- [LEAGLE.ONE: Prodáváte firmu, nebo kus života? Pravda o rodinných akvizicích](#)
- [Clifford Chance Prague Association jmenuje dva nové Counsels a jednoho Of Counsel](#)
- [Vítězem Zákona roku je flexinovela zákoníku práce, bodovaly také daňové a účetní změny](#)
- [Advokátní kancelář Eversheds Sutherland posiluje svůj nemovitostní tým](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #9: AI - nová infrastruktura světa, nebo přepálený příběh?](#)